

Розділ 1

КИСНЕВИЙ ГОЛОД

За даними рейтингу Нільсена, що вимірює обсяг телевізійної аудиторії, 5,019 мільйона людей бачили, як я з'їхав з глузду.

Це сталося 7 червня 2004 року, в ефірі програми *Good Morning America*. На мені були улюблена нова краватка і товстий шар макіяжу. Зачіска була пишна й надто старанно укладена. Керівництво попросило мене замінити мою колегу Робін Робертс у ролі диктора новин. Робота здебільшого полягала в тому, щоб з'являтися щогодини й начитувати останні новини.

Я сидів на місці Робін, за додатковим дикторським столом на другому поверсі заклоєної студії телерадіокомпанії ABC на Таймс-Сквер у Нью-Йорку. З другого боку кімнати стояв головний дикторський стіл, де розташувалися співведучі шоу — доброзичливий Чарлз Гібсон і елегантна Діана Соер.

Чарлі передав мені слово:

— А тепер послухаємо Дена Гарріса з відділу новин. Дене?

На цьому етапі я мав зачитати серію із шести закадрових коментарів — коротких новинних повідомлень, близько двадцяти секунд кожне, котрі мали б звучати як супровід до відеокліпів, що їх запускали працівники контрольної кімнати.

Спочатку все було гаразд.

— Доброго ранку, Чарлі, Діано. Дякую,— промовив я своїм найкращим ранковим дикторським голосом — бадьорим, але солідним.

Але потім, просто посеред другого коментаря, мене накрило. Ні з того ні з сього я відчув, що мій мозок пролизує, як ніж, первісний тваринний жах. Паралізуюча хвиля паніки здійнялася по моїй спині, перехлюпнулася через маківку і стекла вниз по обличчю. Всесвіт падав просто на мене. Мое серце почало калатати. У роті пересохло. Долоні сочилися потом.

Я знав, що мені треба прочитати ще три повідомлення,— ціла вічність без перерви й можливості сховатися, ніяких звукових вставок, синхронів чи кореспондентів, яким можна передати слово, а самому тим часом узяти себе в руки й заспокоїтися.

Коли я перейшов до третього коментаря, про ліки від підвищеного холестерину, мені почало відбирати мову, я важко дихав, долаючи нестерпний жах, і ще складніше було від усвідомлення, що ця катастрофа транслювалася наживо.

Ти на національному телебаченні.

Це відбувається зараз. Просто зараз.

Усі бачать це, хлопче.

Роби щось. РОБИ щось.

Я намагався це перебороти, з перемінними результатами. Офіційна стенограма передачі відображає моє сповзання в незв'язність:

«Дослідники повідомляють, що в людей, які приймали препарати для зниження рівня холестерину під назвою статини щонайменше протягом п'яти років, міг також знизитися ризик ракових захворювань, але ще зарано... зарано повільно призначати статини для продукування раку».

Саме невдовзі після того, як я з блідим і викривленим судоמוю обличчям говорив про «продукування раку»,

я зрозумів, що маю вчинити щось радикальне, аби вилізти з цієї халепи.

Мій зрив у прямому ефірі був безпосереднім наслідком тривалого періоду легковажності, коли я був зосереджений на кар'єрі та пригодах на шкоду практично всьому іншому в моєму житті. Це почалося 13 березня 2000 року, мого першого дня на каналі *ABC News*.

Двадцятивосьмирічний, наляканий і вдягнений у недоречний двобортний костюм, я проминув коридор із високою стелею, прикрашений портретами світил, як-от Пітер Дженнінгс, Діана Соєр, Барбара Волтерс (тепер усі вони, вочевидь, були моїми колегами), а потім височеним, величним ескалатором піднявся до будівлі в мангеттенському Верхньому Вест-Сайді.

Того дня мене відправили на підвальний поверх, до якогось офісу служби безпеки, залитого штучним денним світлом, аби сфотографувати для нового посвідчення. На тому фото я був таким молодим на вигляд, що один колега пізніше пожартував: якби кадр був ширшим, на ньому було б видно, що в моїй руці повітряна кулька.

Те, що я потрапив на *ABC*, узагалі скидалося на велике непорозуміння або, можливо, злий жарт. Попередні сім років, поки я гарував у місцевих новинах, моєю мрією завжди було «дістатися до мережі» (так це називали в провінції), але я вважав, що це станеться не раніше, ніж мені буде, можливо, сорок і я матиму достатньо дорослий вигляд, щоб водити авто.

Я почав працювати в теленовинах одразу після навчання, з непевною метою збудувати кар'єру, не позбавлену блиску, але так, щоб це не вимагало від мене знання математики. Мої батьки були лікарями, але я не мав ані схильностей, ані потрібної здатності до зосередження, щоб вивчати медицину. Тож, хоч у моїх рідних спершу

були певні побоювання, я влаштувався на роботу на каналі *NBC* в Бангорі, місті у штаті Мен (одному з найменших ринків телеохоплення в країні — 154-му з 210). Це була халтура на пів робочого дня, платили 5,50 доларів за годину, а робота полягала в тому, щоб писати тексти для дикторок, а потім керувати студійною камерою під час передачі під назвою «Наживо о 5.30». У мій перший день продюсер, який мав мене навчати, обернувся від своєї електричної друкарської машинки і без церемоній заявив: «Це не зіркова робота». Він мав рацію. Висвітлювати шинні пожежі та снігові бурі в аграрному Мені, а тим паче жити в крихітній квартирці на першому поверсі в будинку літньої пані та майже щовечора їсти макарони із сиром — це було зовсім не сексі. А проте я одразу полюбив цю роботу.

Після того як я кілька місяців надокучав своїм керівникам проханнями пустити мене в кадр, вони зглянулись, і я став репортером і ведучим, хоч і мав заледве двадцять два роки й один синій блейзер, який доношував після тата. Мені знадобилося небагато часу, аби зрозуміти, що це моя робота на все життя. Саме ремесло я вважав захопливим — особливо написання текстів, призначених для того, щоб промовляти їх уголос і поєднувати із зображеннями. Я радів, коли мене зацікавлювала невивчена, але важлива тема, і придумував способи розповісти глядачам щось корисне або таке, що може пролити світло на якісь явища. А найбільше мене тішив той факт, що нова посада давала мені право приходити до поважних людей і ставити зухвалі запитання.

Однак новини — це підступна штука. Окрім шляхетних міркувань про те, щоб вимагати звіту від впливових людей і використовувати силу інформаційного простору на добро, можливість запхнути свою пику на телебачення викликає якесь глибоке й ірраціональне відчуття

самоствердження. Погляньте, як люди хвилюються, коли на бейсбольних іграх їхні обличчя з'являються на великому екрані. А тепер уявіть, як воно, коли цим ти заробляеш на життя.

Мій колега в Бангорі не помилявся стосовно того, що в повсякденній роботі телерепортера немає нічого зривового (висиджування на нескінченних прес-конференціях, години у фургоні знімальної групи з дратівливим оператором, гонитва за копами, щоб записати синхрон), та коли я перебрався на більші ринки, спершу до Портленда, штат Мен, а потім до Бостона, платня стала кращою, сюжети — більш значущими, а відчуття глибинного трепету від того, що тебе впізнають у барах або в черзі до банківської каси, ніколи не приїдалося.

Пам'ятаю, моя мати, утілення мудрості, колись, у моїй юності, мимохідь сказала мені, що кожен, хто висуває свою кандидатуру в президенти, мусить мати всередині таку велику діру, що її неможливо заповнити. Коли я міркував про своє прагнення працювати на телебаченні, завжди згадував її зауваження.

За сім років після моєї першої роботи в Бангорі, коли вже працював на цілодобовому кабельному каналі новин у Бостоні, я отримав начебто нічим не зумовлений дзвінок, який давав зрозуміти, що я от-от спіймаю велику рибу. Мій агент сказав мені, що керівники ABC бачили мої записи і хочуть поговорити.

Мене взяли співведучим у нічну інформаційну програму непевної тематики на каналі ABC — *World News Now*, яка тривала від другої до четвертої ранку для аудиторії, що складалася переважно з тих, хто страждає від безсоння, матерів-годувальниць і студентів, які працюють ночами під дією стимулювальних препаратів. Щоправда, коли я вийшов на роботу в березні 2000-го, хлопець, якого я мав замінити, Андерсон Купер, вирішив, що він

іще не хоче звільнитись. Не знаючи, що ще зі мною робити, керівництво дало мені змогу впорядкувати кілька сюжетів для випуску вечірніх новин, що виходив у вихідні, — *World News Tonight*. Як мені тоді здалося, це було найкрутіше, що будь-коли зі мною траплялося. Лише за кілька тижнів до того я інформував аудиторію з десятків тисяч мешканців Нової Англії, а тепер готував новини для мільйонів людей по всій країні. А потім стало ще краще: мене попросили підготувати мій перший сюжет для щоденної версії вечірніх новин, яку вів сам Пітер Дженнінгс.

Дженнінгс був моїм кумиром. Увесь мій стиль поведінки в ефірі був низькобюджетною копією його стилю. Я вивчав його витончений танець за дикторським столом — майстерне поєднання повільних нахилів, кивання головою і зведених брів. Я був у захваті від його вміння лишатися врівноваженим і водночас виявляти емоції без надмірної сентиментальності. Він був досконалим зразком телеведучого як голосу Божого, до того ж наділений таємничим шармом: зовнішність як у агента 007, чотири дружини, чутки про побачення зі знаменитостями.

Він був колосом, який осідлав *ABC News*. На каналі його передачу називали просто «Шоу», майже так, ніби в нас не було інших основних програм, як-от *20/20*, *GMA* (*Good Morning America*) і *Nightline*. Крім того, його страшенно боялися. Я ще з ним не зустрічався, але вже чув розповіді про його вибуховий характер. Оскільки він був відомий своєю нещадністю до молодших колег, керівники навмисне запланували мою першу появу в його шоу на 4 липня, коли, як вони знали, він мав бути у відпустці.

Я підготував сюжет про представників повоєнного покоління, які повертаються до роботи рятувальників, тому що молоді люди йдуть працювати в інтернет-компанії. Коли сюжет вийшов в ефір, продюсери шоу,

здавалося, були ним задоволені, але я так і не отримав відгуку від самого Дженнінгса. Я не знав, чи дивився він і чи знав узагалі, хто я.

Кілька тижнів по тому я був у своїй квартирі, котру ділив із молодшим братом Меттом, і працював на велотренажері, який ми поставили у вітальні, аж раптом мій міський телефон, мобільник і пейджер задзвонили один за одним. Я зліз із тренажера й подивився на пейджер. Він показував «4040». Це був номер «крайнього рубежу» *World News Tonight* — приміщення, де Пітер і його головні продюсери проводили день, готуючи шоу. Я зателефонував, і молодий асистент, який відповів на дзвінок, перевів мене в режим очікування. Потім якийсь чоловік узяв слухавку і сказав: «Гадаю, нам треба починати висвітлення роботи Ральфа Нейдера. Його кампанія набирає обертів. Можете це зробити?» Я подивився на Метта і промовив самими губами: «По-моєму, це Пітер Дженнінгс».

Наступного дня я летів до міста Медісон у Вісконсині, щоб узяти інтерв'ю в Нейдера, який був тоді кандидатом у президенти від партії зелених, і підготувати сюжет для програми того вечора. Це був гарячковий і марудний процес, обтяжений тим, що Пітер надто пізно зажадав внести низку змін у сценарій, який я написав. Ми спробували «зробити ефір», але добре намучилися. Коли я повернувся до готельного номера і зайшов в Інтернет, то побачив електронного листа від Пітера, де було лише два слова: «Зателефонуй мені». Так я і зробив. Негайно. Я чекав, що він надає мені чортів за написання не досить доброго сценарію, але насамперед він сказав: «Одягай світліші сорочки». Далі повідомив мені, що журнал *People* заніс його до переліку найкраще вбраних людей винятково завдяки тому одягу, який він замовляв із каталогів.

Це й завершило справу. Наступні п'ять років Пітер був моїм учителем, а іноді й мучителем. Робота ведучого

нічної програми тепер була неактуальною. Неймовірно, але я став кореспондентом мережевих новин. Мені дали набір візитівок і мій найперший кабінет на четвертому поверсі будівлі, поряд із п'ятьма іншими кореспондентами, усі — чоловіки, старші за мене на кілька десятків років. Наші кабінети було розташовано вздовж переходу, з якого було видно знімальний майданчик, звідки Пітер вів своє шоу. Одного ранку, невдовзі після мого заселення до кабінету, я вийшов із ліфта, а інші репортери стояли разом і розмовляли. Жоден із них не заговорив до мене. Мені було ніяково і трохи боязко, але таку ціну я мав заплатити за те, що дістав цю роботу на ціле десятиліття раніше, ніж очікував, і воно цілком було того варте.

Працювати на Пітера було ніби засунути голову в лев'ячу пащу: захопливо, але не зовсім безпечно. Я боявся його з багатьох причин: він був сантиметрів на тридцять вищий за мене, йому були властиві раптові й непередбачувані перепади настрою, і — хоча народився в Канаді — він був справжнісіньким американським ідолом, тож коли кричав на когось, це викликало дуже пригнічуюче відчуття. Здавалося, він тішить, змушуючи мене ніяковіти, бажано перед якомога більшою кількістю людей. Якось його помічник покликав мене до «рубежу», сказавши, що Пітерові потрібно щось обговорити. Коли я прийшов, Пітер підняв погляд, здивовано примружився і, дивлячись на мою картату куртку, сказав: «Ти ж не збираєшся в цьому зніматись?» Усі знічено засміялися. Я залився рум'янцем кольору фуксії та пробурмотів щось про те, що, звісно, не збираюся. Після цього можна було її спалити.

Але справжньою точкою кипіння — як і в кожного кореспондента — був процес написання сценаріїв. Пітер був вимогливим і запальним редактором, до того ж він часто вносив зміни останньої миті, прирікаючи корес-